

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2823/2022
25.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Крстић, адвокат из ..., против туженог Универзитетски клинички центар Србије, са седиштем у Београду, ради утврђења постојања радног односа и поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2846/21 од 06.10.2021. године, у седници одржаној 25.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2846/21 од 06.10.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1033/17 од 22.02.2021. године у ставу првом, другом и петом изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев па се **УТВРЂУЈЕ** да је дана 05.08.2011. године радни однос тужиоца код туженог на одређено време постао радни однос на неодређено време по сили закона.

ПОНИШТАВА СЕ као незаконито решење туженог бр. 7122 од 26.12.2016. године и обавезује се тужени да тужиоца врати на рад, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове целог поступка у износу од 246.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1033/17 од 22.02.2021. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев да се утврди да је дана 05.08.2011. године радни однос тужиоца код туженог на одређено време постао радни однос на неодређено време по сили закона. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се поништи као незаконито решење туженог бр. 7122 од 26.12.2016. године и обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба у делу у којем је је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на радно место које одговара стручној спреми, знању и искуству тужиоца. Ставом четвртим изреке утврђено је да је тужба повучена у делу којим је тражено да се обавезе тужени

да тужиоцу накнади изгубљену зараду за период од јануара 2017. године до фебруара 2018. године у висини од 142.774,30 динара са законском затезном каматом. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца да се обавезе тужени да му накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3403/21 од 18.01.2022. године одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу првом, другом, трећем и петом изреке. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побјану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...10/23) - ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се ревизијом указује, по члану 407. став 1. ЗПП, не представља разлог због кога се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на основу више закључених уговора о раду на одређено време, радио код туженог, на радном месту радника за ... Центра за пријем и збрињавање ургентних стања - Ургентни центар и то у периоду од 13.07.2009.године до 13.06.2010.године, од 28.07.2010.године до 28.06.2011.године, од 15.07.2011. године до 15.06.2012.године, од 17.08.2012.године до 17.07.2013.године, од 14.10.2013.године до 14.04.2014.године, од 24.04.2014.године до 24.09.2014.године, од 19.12.2014.године до 19.06.2015.године, од 03.08.2015.године до 30.12.2015.године, од 02.01.2016.године до 20.07.2016. године, од 21.07.2016.године до 10.12.2016.године, од 15.12.2016.године до 15.01.2017.године. Оспореним решењем туженог о престанку радног односа од 26.12.2016. године, тужиоцу је престао радни однос код туженог дана 15.01.2017.године, због истека рока на који је заснован. Наведено решење тужилац је потписао и својим потписом потврдио пријем истог 13.01.2017. године. Тужилац је у спорном периоду имао прекиде у раду у периоду од 15.06.2012. године, када му је престао радни однос истеком рока на који је заснован, до 17.08.2013. године када је поново засновао радни однос на одређено време почев од 17.08.2012. године до 17.07.2013. године, након чега је поново имао прекид до 14.10.2013. године. Такође, након истека уговора о раду на одређено време 24.09.2014. године, имао прекид у раду до 19.12.2014. године, када је закључио нови уговор о раду на одређено време. Почев од 19.12.2014.године тужилац је по више сукцесивно закључених уговора о раду био у радном односу код туженог на одређено време све до 15.01.2017.године, с тим што је имао прекид у раду од 42 дана у периоду од 19.06.2015. године до заснивања радног односа на одређено време уговором о раду од 03.08.2015.године.

Код напред утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да тужилац након истека уговора о раду на одређено време који је трајао до 15.6.2012. године, није суду поднео тужбу за утврђење да је радни однос на одређено време

прерастао у радни однос на неодређено време у року из члана 195 Закона о раду, с обзиром да је након тог периода код туженог поново засновао радни однос на одређено време на истим пословима дана 17.08.2012.године, односно имао је прекид у раду од 60 дана, због чега је тужилац преклудирао у том праву, иако је у периоду од 13.07.2009.године до 15.06.2012.године код туженог радио на одређено време на истим пословима са прекидима у раду краћим од 30 дана, дуже од 12 месеци и 5 дана.

Када је реч о уговорима о раду закљученим након овог периода, нема континуираног, непрекидног рада тужиоца код туженог дужег од 12, односно 24 месеца, те нема услова за прерастање тужиоцевог радног односа код туженог на одређено време у радни однос на неодређено време у смислу члана 37 Закона о раду. Како нису испуњени услови за преображај тужиоцевог радног односа код туженог у радни однос на неодређено време, то тужилац неосновано захтева поништај решења од 26.12.2016. године, имајући у виду да је тужиоцу, сагласно одредби члана 175. тачка 1. Закона о раду, радни однос престао истеком рока на који је заснован, те следствено томе је неоснован и захтев за враћање на рад. Поднета тужба је недозвољена у делу у коме је тужилац тражио да га суд распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима јер распоређивање запослених представља аутономну сферу послодавца тј. представља питање његове унутрашње организације.

Врховни суд сматра да је становиште нижетепених судова засновано на погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 37. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), радни однос се заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје на одређено време и слично, те за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или са прекидима не може да траје дуже од 12 месеци (став 1.), с тим што се под прекидом рада из става 1. не сматра прекид рада краћи од 30 радних дана (став 2.), а радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је засновао радни однос (став 4.). Према члану 195. наведеног Закона, одлука којом је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени или синдикат чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања одлуке, односно од сазнања за повреду права.

Законом о изменама и допунама Закона о раду, који је објављен у „Сл. гласнику РС“, бр.75/14 од 21. јула 2014. године, а који је ступио на снагу 29. јула 2014. године, измењене су цитиране одредбе члана 37. Закона о раду. Новелираном одредбом члана 37. поред осталог је прописано да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос

заснован на неодређено време (став 6). Новелираним одредбама Закона о раду, у члану 195, прописано је да рок за покретање спора износи 60 дана од дана достављања одлуке, односно од сазнања за повреду права.

Тужилац је код туженог обављао послове систематизованог радног места – радник за ... од 13.07.2009. године до 15.01.2017. године, по више закључених уговора о раду на одређено време, са утврђеним прекидима. Решењем туженог о престанку радног односа од 26.12.2016. године, тужиоцу је престао радни однос код туженог дана 15.01.2017. године, због истека рока на који је заснован, а које решење је тужилац примио 13.01.2017. године.

Наиме, тужилац је након истека 12 месеци континуираног рада на одређено време, и даље био у радном односу код туженог и обављао исте послове – радник за ..., а које послове је обављао све до краја радног ангажовања 15.01.2017. године, тако да је укупно гледано, рад на одређено време, са прекидима у раду од најдуже 60 дана, у конкретном случају трајао дуже од 7 година. Имајући у виду да закон дозвољава максимално уговарање рада на одређено време за период не дужи од 12 месеци, односно 24 месеца, закључивање сукцесивних уговора на одређено време за обављање истих послова, који са прекидима или непрекидно траје неколико година, представља злоупотребу права (вршење противно циљу), јер указује да се у конкретном случају не ради пословима привременог карактера због повећаног обима посла, сезонским пословима и слично, већ континуирани рад тужиоца у трајању од неколико година на истим пословима представља одраз сталне потребе послодавца.

Код наведеног, по становишту Врховног суда, испуњени су услови за преображај радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време дана 05.08.2011. године, применом правила садржаног у члану 37. став 4 ("Службени гласник РС" 24/05... 54/09), који је важио у време настанка спорног односа, будући да је тужилац након континуираног рада од 12 месеци, наставио да ради код туженог 5 радних дана и дуже. Чињеница да тужилац још тада није покренуо спор за утврђење те чињенице не доводи до закључка да тужилац није благовремено поднео тужбу у смислу одредбе члана 195 Закона о раду. Ово стога што рок за подношење тужбе за утврђење да је радни однос заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време почиње да тече од дана достављања решења о отказу, јер је тада видљива повреда права запосленог, односно у случају отпуштања без решења, рок тече од фактичког престанка радног односа. Рок од 60 дана за покретање овог спора, у складу са новелираном одредбом члана 195 Закона о раду, почео је да тече након пријема решења о престанку радног односа од 26.12.2016. године, које је тужиоцу достављено 13.01.2017. године, и није истекао у време подношења тужбе 14.03.2017. године. Без утицаја је чињеница да је тужилац у спорном периоду имао прекиде у раду, с обзиром на императивну норму члана 37. Закона о раду, према којој радни однос заснован на одређено време непрекидно или са прекидима не може да траје дуже од 12 месеци, односно 24 месеца (новелирана одредба), а тужилац је на истим пословима радио дуже од 7 година, при чему утврђени прекиди не воде закључку да је постојао дисконтинуитет у радном ангажовању тужиоца.

Како је у у конкретном случају наступила правна фикција прерастања радног односа на одређено у радни однос на неодређено време, то је решење од 26.12.2016.

године о престанку радног односа незаконито и тужени је у складу са одредбом члана 191. став 1. Закона о раду дужан да тужиоца врати на рад.

Из изнетих разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је преиначио нижестепене одлуке и одлучио као у ставу првом и другом изреке.

На основу одредби чланова 165. став 2, 153. став 1, 154. и 163. ставови 1 – 4 ЗПП, ставом трећим изреке одлучено је о трошковима целог поступка. Тужиоцу су као оправдани признати трошкови према опредељеном захтеву, у укупном износу од 246.000,00 динара. Ови трошкови се састоје од награде за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за заступање на шест одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара, за приступ на четири неодржана рочишта у износу од по 9.750,00 динара, трошкова вештачења у износу од 6.000,00 динара, награде за састав жалбе и ревизије у износу од по 33.000,00 динара, одмерано према АТ. Трошкови на име судских такси нису признати јер нису опредељени у смислу одредбе члана 163. став 2. ЗПП.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић